

	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Назва дисципліни <i>Системологічна теорія літературного твору</i>			
		Статус дисципліни <i>обов'язковий компонент (цикл фахової підготовки)</i>			
Галузь знань	03 Гуманітарні науки				
Спеціальність	035 Філологія				
Освітні програми	Філологія (українська мова та література)				
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)				
Форма навчання	денна				
Курс	другий				
Семестр	третій				
Обсяг дисципліни	Кредити	4	Години	120	
	Лекційні			20	
	Практичні/семінарські			20	
	Лабораторні			-	
	Самостійна робота			80	
Семестровий контроль	екзамен				
Викладач	<i>Клочек Григорій Дмитрович, доктор філологічних наук, професор</i>				
Контактна інформація	<i>klochek43@gmail.com</i>				
Кафедра	<i>української філології та журналістики</i>				
Факультет	<i>української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій</i>				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	<p><i>Курс «Системологічна теорія літературного твору» є важливою складовою підготовки філологів, оскільки літературний твір розглядається як цілісна система зі складною внутрішньою організацією. Особливістю курсу є застосування системного підходу до аналізу художнього тексту, що дозволяє виявити взаємозв'язки між його структурними елементами та механізми впливу на реципієнта. Методологічною основою є теорія загальних систем, яка інтегрує досягнення структуралізму, формальної школи та психологічної літературознавчої традиції.</i></p> <p><i>Важлива особливість даного курсу полягає в тому, що теорія літературного твору трактується із систематичних позицій, тобто з позицій системного підходу. І відповідно вироблення принципів аналізу літературного твору, який розуміється як системно-цілісне утворення, має відбуватися з позицій системного підходу. Все це обумовило формування рецептивної поетики як цілісної методологічної доктрини, в основі якої лежить моделювання художнього впливу твору на реципієнта.</i></p>				
Мета (Чому це цікаво/потрібно)	<i>Дати аспірантам знання про основні концепти</i>				

<p>вивчати)</p>	<p>системологічної теорії літературного твору (далі-ТЛТ), розвинути уміння і навички у володінні основним принципами рецептивної поетики.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомити із категоріальним апаратом ТЛТ та основними концептами та технологічними вузлами ТЛТ (склад поетики літературного твору, дія системотворчих принципів, засадничі умови цілісності твору та ін.); – розвинути знання і навички практичного застосування отриманих теоретичних знань, а також принципів рецептивної поетики у практиці академічного, вузівського та шкільного викладання літератури. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні категорії, концепти та технологічні вузли системологічної ТЛТ; – основні принципи методології аналізу художності літературного твору з позицій психології його сприймання; <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – володіти принципами і навиками системного аналізу поетики літературного твору та методологічними принципами рецептивної поетики; – об'єктивно оцінювати художність літературного твору.
<p>Компетентності</p>	<p>ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;</p> <p>ЗК 04. Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні;</p> <p>ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), обґрунтовувати власні оригінальні концепції;</p> <p>ФК 2. Обізнаність із тенденціями розвитку літературного процесу в Україні, Європі та світі, специфікою створення художніх текстів та технологією їх редагування.</p> <p>ФК 6. Здатність інтерпретувати літературно-мистецькі та мовні явища в широкому культурологічному, соціально-історичному контексті; кваліфіковано аналізувати й критично осмислювати літературно-мовні факти.</p> <p>ФК 7. Здатність на основі вивчення літературної/мовної інформації продукувати власні ідеї та гіпотези.</p>

<p>Програмні результати (Чому можна навчитися)</p>	<p>ПРН 1. Знати основні класичні й новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації та найвагоміші сучасні досягнення. Розуміти, характеризувати, аналізувати, порівнювати, класифікувати й критично оцінювати різні напрямки і школи в лінгвістиці та літературознавстві.</p> <p>ПРН 5. Проектувати та здійснювати наукове теоретичне і прикладне дослідження в конкретній філологічній галузі. Генерувати нові креативні ідеї та власні оригінальні концепції.</p> <p>ПРН 10. Аргументовано презентувати державною та іноземною мовами в науковому та ненауковому середовищі результати пошуководслідницької діяльності (у формі наукових семінарів, зустрічей, дискусій, під час лекційних і практичних занять).</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Модуль 1. Системологічна теорія літературного твору та мистецтво його аналізу. Критерії оцінки художності літературного твору.</p> <p>Тема 1. Поняття «теорія літературного твору». Методологія системного підходу як засаднича база теорії літературного твору.</p> <p>Тема 2. Теоретична поетика як базис теорії літературного твору. Становлення наукового розуміння літературного твору як системно організованої цілісності.</p> <p>Тема 3. Склад поетики літературного твору.</p> <p>Тема 4. Художній світ літературного твору як категоріальне поняття.</p> <p>Тема 5. Категорія «Функція». Контури рецептивної поетики.</p> <p>Тема 6. Художнє мислення письменника як формотворчий чинник.</p> <p>Тема 7. Системотвірні чинники літературного твору.</p> <p>Тема 8. Цілісність літературного твору.</p> <p>Тема 9. Підтекст літературно-художнього твору як джерело його енергії.</p> <p>Тема 10. Критерії оцінки літературно-художнього твору.</p> <p>Модуль 2. ІНДЗ (підсумковий есеї на обрану тему)</p>
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p>Використовують такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації аспірантів до навчально-пізнавальної діяльності.</p> <p>Поточний контроль. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певної</p>

	<p>частини навчального матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати матеріал, здатності осмислити зміст теми.</p> <p>Об'єктами поточного контролю знань аспіранта є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи тощо.</p> <p>Оцінювання змістового модуля «Системологічна ТЛТ»</p> <p>1. Оцінка за засвоєння тем, що розглядаються на практичних заняттях виставляється у 5-ти бальній системі.</p> <p>2. Виводиться середньозважена оцінка за участь у всіх практичних заняттях.</p> <p>3. Вона множиться на коефіцієнт 8 ($40:5=8$).</p> <p>Оцінювання модуля 2 – ЕСЕ</p> <p>1. Оцінка ЕСЕ відбувається за 5-ти бальною системою.</p> <p>2. Коефіцієнт – 4 ($20:5=4$)</p> <p>3. Оцінка множиться на коефіцієнт 4</p> <p>Усього можна отримати під час практичних і додаткових видів роботи 60 балів.</p> <p>Підсумковий контроль. Завданням підсумкового контролю (екзамену) є перевірка розуміння аспірантом програмного матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, умінь сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.</p> <p>За екзамен – 40 балів.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Політика курсу ґрунтована на дотриманні принципів академічної доброчесності відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затвердженого вченою радою, протокол № 2 від 30.09.2019; № 10 від 07.02.2022).</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Методичне забезпечення</p> <p>1. Навчально-методичний комплекс «Теорія літературного твору», що складається з</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) деталізованої програми; 2) планів практичних занять; 3) тематики ЕСЕ

4) екзаменаційних питань;

5) списку літератури.

Рекомендована література

1. **«Автор – твір – читач»:** збірник наукових праць / ред. кол.: Є. М. Черноіваненко, Н. М. Шляхова, М. В. Пащенко. Одеса : Астропринт, 2012. 240 с.
2. **Астрахан Н. І.** Теоретична поетика О. О. Потебні як чинник сучасної теорії літературного твору. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філологія».* Вип. 77. Харків, 2017. С. 164–168.
3. **Астрахан Н. І.** Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.
4. **Бондарук Л. В.** Роль символу в структурі символістського наративу (на матеріалі творів Марселя Пруста і Моріса Метерлінка). Дис... д-ра філол. наук. 10.01.06 – теорія літератури. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. Київський університет імені Бори са Грінченка. Київ, 2020. 403 с.
5. **Віннічук А. П.** Читацькі смаки крізь призму літературних ієрархій та репутацій. *Бібліотека в умовах сучасності і конструювання майбутнього: матеріали IV Наук. практ. конф. (до Всеукраїнського дня бібліотек) 27 верес. 2023 р., м. Вінниця, 2023, 47–51.*
6. **Генц А. В.** Генологічна матриця історіографії української літератури XIX–XX століття. *Закарпатські філологічні студії / редкол.: І. М. Зимомря (голов. ред.), М. М. Палінчак, Ю. М. Бідзіля та ін. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 1, вип. 22. С. 210–215.*
7. **Іванишин В.П.** Нариси з теорії літератури: навч. посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2010
8. **Клочек Г.** Енергія художнього слова. Збірник статей. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007. 448 с.
9. **Клочек Г.** Зі студій про літературну освіту : зб. ст. та матеріалів. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2013. 191 с.
10. **Клочек Г.** Поетика візуальності Тараса Шевченка. Київ : ВЦ «Академія», 2013.
11. **Клочек Г.** Проблеми сучасної трансформація теорії літератури як навчальної дисципліни. *Філологічні трактати.* 2022. Т. 14, № 1. С. 47–58.

12. **Клочек Г.** Синергія літературного твору. Дніпро : Середняк Т.К. 2020. 239 с.
13. **Клочек Г.** Шевченкове Слово: Спроби наближення. Кіровоград : Імекс. 2014. 415 с.
14. **Козлик І.** Літературознавчий аналіз художнього тексту/твору в умовах сучасної міжнаукової та міжгалузевої взаємодії. Брно, 2020. 235 с.
15. **Кустовська І. М.** Теорія вітчизняного та світового літературознавства : курс лекцій. Електр. навч. вид. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2023. 158 с.
16. **Літературознавчий** словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ : ВЦ «Академія», 2007.
17. **Моклиця М.** Алегоричний код літератури, або Реабілітація алегорії триває : монографія. Київ : ВД Кондор, 2017. 292 с.
18. **Наєнко М.** Історія українського літературознавства і критики. Київ : ВЦ «Академія», 2010.
19. **Не розминутися з читачем** : зб. наук. пр. / Ю. Я. Барабаш та ін., НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. Київ : Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, 2023. 282 с.
20. **Пахаренко В. І.** Секрети мистецтва слова. Київ : «Освіта», 2023. 408 с.
21. **Національна самоідентичність у мові й культурі** : збірник наукових праць. Київ, 2023. 458 с.
22. **Постколоніалізм. Генерації. Культура** / За ред. Тамари Гундорової та Агнешки Матусяк. Київ : Лаурис, 2015. 336 с.
23. **Саєнко В.** Поезія Ліни Костенко: традиція, контекст, художня своєрідність: монографія. Київ: Смолоскип, 2020. 640 с.
24. **Тичініна А., Наместюк С.** Інтерпретація художнього образу: аспекти поетики і методики. *Вісник науки та освіти*, 2023, 7 (13).
25. **Цуркан І.** Лірика Олександра Олеся: поетика символізму: монографія / відп. ред. Р. Радишевський. Київ : Талком, 2019. 400 с.
26. **Ференц Н. С.** Теорія літератури і основи естетики : навчальний посібник. Київ : Знання, 2014. 511 с.
27. **Франко І.** Із секретів поетичної творчості // Франко І. Твори: У 50-ти т. Київ, 1981. Т. 1. С. 102–112

Матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, мультимедійне обладнання, проєктор, ноутбук, смартфон, презентаційні матеріали тощо.